

NASIL BİR KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİ? KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİ ÇALIŞTAYI ÇIKTILARININ BİR DEĞERLENDİRMESİ

Prof. Dr. Hüseyin Gül
Prof. Dr. Murat OKCU
Yrd. Doç. Dr. Çiğdem AKMAN
Yrd. Doç. Dr. Elvettin AKMAN
Doç. Dr. Nilüfer NEGİZ
Yrd. Doç. Dr. Hakan M. KİRİŞ

Süleyman Demirel Üniversitesi
İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
gulhuseyin@yahoo.com

ÖZ

Kamu yönetimi ve eğitimi alanında son yıllarda dünyada ve Türkiye’de önemli değişimler yaşanmaktadır. Bu değişimleri anlayabilmek, değişime uyum sağlayabilmek ve önceki ve yeni kurulan kamu yönetimi bölümlerinin ders programlarını ve eğitim yöntem ve tekniklerini bu değişime göre yeniden biçimlendirmeleri önemlidir. Ayrıca, kamu yönetimi eğitiminde, araştırmalarında ve yayınlarında niteliğin ve kalitenin iyileştirilmesine daha fazla kafa yormak ve tartışmak gerekmektedir. Bu amaçla; Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü’nce 13.11.2015 tarihinde Isparta’da Kamu Yönetimi Eğitimi Çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya Türkiye’den 16 üniversiteden akademisyenler, değişik kamu kurumlarından bürokratlar ile öğrenciler katılmıştır. Bu çalışma, kamu yönetimi ve eğitimi alanında son yıllarda dünyada ve Türkiye’de yaşanan önemli değişimlere kısaca değindikten sonra, çalıştayın önemli çıktılarını sunmakta ve tartışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kamu yönetimi eğitimi, Isparta, kamu yönetimi bölümü eğitim programları

What Kind of a Public Administration Education? An Evaluation of the Outcomes of Workshop on Public Administration Education

Abstract

Many changes have taken place in the field of public administration and education in the world and Turkey in recent years. It is necessary to understand these changes, to adapt to these changes, and for the departments of public administration to reshape their curricula and education methods and techniques in accordance with these changes. It is also important to deliberate and discuss how to increase quality in public administration education, research and publications. For this purpose; the Department of Political Science and Public Administration at Süleyman Demirel University organized a workshop on public administration education in Isparta on 13 October 2015. Academicians from 16 universities, bureaucrats from different public organizations and students participated in this workshop. This study aims to discuss the changes that have taken place in the field of public administration and education in the world and Turkey in recent years, and then to present and discuss the outcomes of this workshop.

Keywords: Public administration education, Isparta, curricula of departments of public administration

1. GİRİŞ

Dünya’da ve Türkiye’de özellikle 1980’lerden itibaren kamu yönetimini de etkileyen sosyoekonomik, siyasal, yönetsel ve teknolojik gelişmeler ve dönüşümlerin hızı artmıştır. Yeni liberalizm, serbest piyasa, kamu işletmeciliği, küçük ve etkin devlet anlayışları gibi yaklaşımların bir ürünü olarak devlet üretimden elini çekerken, özel sektör ve piyasa mekanizması güçlenmiştir. 1990’larla birlikte, piyasalaşmanın yanı sıra, piyasada ve kamusal hizmet sunumunda rekabetin, işletmecilik tekniklerinin ve yönetişimin yaygınlaştırılması yönünde gelişmeler yaşanmıştır (Taşdan & Gül, 2013; Baimyrzaeva, 2012). 2000’li yıllarda ise kamu işletmeciliğinin ve sınırlı yönetim anlayışının yetersizlikleri gözlenmiş ve bu yetersizlikleri aşmaya yardımcı olacağı düşünülen demokratik kamu yönetişimi yaklaşımı daha yaygın kabul görmeye başlamıştır (Barth, 1996; Denhardt, 1999; Frederickson, 1997; van Gunsteren, 2006). Tüm bu gelişmelerin, hem kamu yönetiminin yapısı ve işlevleri, hem kamu yönetimi eğitiminde ele alınacak konular, hem de kamu yönetimi araştırmacılarının araştırma konuları açısından, ülkeden ülkeye farklılaşsa da, yansımaları vardır. Bu bağlamda Kelly ve Dodds (2012: 202), kamu yönetiminin artık tıp gibi kendi içinde çok disiplinli hale geldiğini ifade etmektedir. Yazarlar, kamu yönetiminin günümüzde yönetim kuramı, kamu politikası analizi, kamu işletmeciliği, yeni ya da stratejik kamu yönetimi, yönetimler arası ilişkiler, yönetişim, üst düzey yöneticilik ya da liderlik gibi alt çalışma alanlarını içerdiğini belirtmektedir.

Kamu yönetimine ve kamu yönetimi eğitimine de etkisi olan gelişmeler ve dönüşümler çok sayıda ve çeşitlidir. Başlıca değişimler olarak şunlar sıralanabilir: (1) Küreselleşme ve AB’ye üyelik süreci; (2) Piyasalaşma, artan rekabet ve özel sektörün öne çıkması; (3) Kentleşme ve öne çıkan kentli yaşam; (4) Yerelleşme ve gelişen yerinden yönetim; (5) Demokratikleşme ve sivil toplumun artan önemi ve etkisi; (6) Karmaşıklaşan kamu-özel-üçüncü sektör ilişkileri; (7) Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişme ve yenilikler; (8) Artan liderlik ve kendi-kendine yönetim (etik kodlar) ihtiyacı; (9) Artan toplumsal çeşitlilik/göç/karmaşa/çatışma, yaşlanan nüfus; (10) İdeolojik/kültürel dönüşümler; (11) Esnek çalışma, katılım, iş-aile dengesi, cinsiyet duyarlılığı talepleri; (12) Daha kaliteli/erişilebilir kamu hizmeti talebi; (13) Artan küresel terör tehdidi; ve (14) Artan küresel göç ve mültecilik (Gül, 2015; Gül & Memişoğlu, 2007; Hill, 2014; Verheijen & Connaughton, 2003: 842-843).

Tüm bu değişim ve dönüşümlerin kamu yönetimine de yansımaları vardır. Bu etkiler de şunlardır: (1) Kamu yönetiminin değişen rolü, yeni kamu işletmeciliği ve yönetişim; (2) Kriz, çatışma, göç ve değişim yönetimi, etik, e-yönetim gibi yeni alanlar, görevler ve kurumların ortaya çıkması; (3) Yerel yönetimlere görev, yetki ve kaynak devri; (4) Piyasa araçlarından ve yöntemlerinden daha yaygın yararlanma, hizmet satın alma; (5) Doğrudan üretmeyen ağırlıkla planlayan, düzenleyen, denetleyen ve finanse eden bir kamu yönetimi; (6) Kamu yönetiminin eğitim ve sağlık gibi kamusal niteliği yüksek hizmet alanlarındaki sorumluluğunun hizmet yaygınlığını artırma ve erişilebilirliği ve hizmet standardını sağlama konusunda yoğunlaşması. Bu liste uzatılabilir. Bu değişimler sadece kamu yönetimine değil, genel olarak yükseköğretim sisteminde ve kamu yönetimi eğitimi alanında da önemli değişimleri beraberinde getirmiştir ve getirmeye devam etmektedir.

Bu çalışmanın temel amacı tüm bu değişim ve dönüşümlerin genelde yükseköğretime ve daha özeldede kamu yönetimi eğitimine etkilerini ve kamu yönetimi eğitimi açısından ortaya çıkardığı sonuçları anlayabilmektir. Bunun kamu yönetimi eğitimi alanında değişime uyum sağlamaya yardımcı olacak yol ve yöntemleri belirlemeye; önceki ve yeni kurulan kamu yönetimi bölümlerinin ders programlarının ve eğitim yöntem ve tekniklerinin yeniden biçimlendirebilmesine katkı yapması da hedeflenmektedir. Ayrıca, çalışmanın kamu yönetimi eğitiminde, araştırmalarında ve yayınlarında niteliğin ve kalitenin iyileştirilmesine katkı yapması da umulmaktadır.

Çalışmanın ilk bölümünde Türkiye’de yükseköğretim ve kamu yönetimi eğitimi alanında yaşanan dönüşümler ile bunların sonuçları ele alınmaktadır. Daha sonra çalışma, bu değişim ve dönüşümün kamu yönetimi eğitimi alanındaki etkilerinin ve nasıl tepkiler verildiğinin ve verilebileceğinin tartışıldığı Kamu Yönetimi Eğitimi Çalıştayı’nın çıktılarını paylaşmakta ve tartışmaktadır. Çalıştay, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü’nce 13.11.2015 tarihinde Isparta’da yapılmıştır. Çalıştaya Türkiye’den 16 üniversiteden akademisyenler, değişik kamu kurumlarından bürokratlar ve uzmanlar ile öğrenciler katılmıştır.

2. YAŞANAN DÖNÜŞÜMLERİN YÜKSEKÖĞRENİME VE KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİNE YANSIMALARI

2.1. Yaşanan Dönüşümlerin Yükseköğrenime Yansımaları

Yükseköğretim; kurumsal ve akademik özerklik çerçevesinde bilimsel bilgi ve teknoloji üretmek, eğitim ve hizmet vermek, ülkede ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünü yetiştirmek amacı taşımaktadır. Türkiye’de 1940’lara kadar 2 olan üniversite sayısı, 1971’de KTÜ, Ege, ODTÜ, Atatürk gibi üniversitelerin kurulması ile 8 olmuştur. 1980’de 19’u bulan sayı, 1982 yılında YÖK ile birlikte 8 yeni devlet üniversitesinin kurulmasıyla 27’ye yükselmiştir. 1984 yılında ise ilk vakıf üniversitesi olan Bilkent kurulmuş ve onu 1994’de kurulan Galatasaray, Koç ve Başkent Vakıf Üniversiteleri takip etmiştir. 1980 sonrasında kentleşme ve artan eğitim talebi karşısında özerklik ve kaliteden çok sayısal artış temel alınarak yeni üniversiteler kurulmuştur (Sallan Gül ve Gül, 2014).

1990’lardan itibaren yükseköğretim iştah kabartan bir sektör haline gelmiştir. 1984’te 27 devlet üniversitesinde üniversite öğrencisi sayısı 335 bin iken (40 bini açık öğretim); 1994’te 42’si Devlet ve 4 Vakıf olmak üzere sayısı 46’yı bulan üniversitelerde öğrenci sayısı da 1.15 milyonu bulmuştur. 2003’de üniversite sayısı (53’ü devlet ve 21’i özel) 74’e, öğrenci sayısı ise 1 milyon 885 bine ulaşmıştır. 2014 yılı sonu itibarıyla Türkiye’de yükseköğretim kurumu sayısı 193’a (109 devlet üniversitesi, 76 vakıf üniversitesi ve 8 vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere, öğrenci sayısı 6 milyon 63 bine (yarısı açık öğretim) ulaşmıştır (Sallan Gül ve Gül, 2014). Ancak, bu sayı 2017 Şubat ayı itibari ile 112 devlet ve 65 vakıf üniversitesi ile 6 vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere toplam 183 olmuştur. 2015 yılı itibarıyla 50 devlet ve 20 özel üniversite ise paralı uzaktan eğitim vermektedir. Ayrıca, 2. öğretim gece programları ve dersleri, yaz okulu ve projeler ile yabancı öğrenciler için ücretli eğitim olanakları da yaygınlaşmıştır.

2000’li yıllar daha çok küreselleşme, rekabet ve yenilikçilik açısından öne çıkmıştır. 1990’ların sonundan itibaren yükseköğretimde, Bologna Süreci ve Lizbon Stratejisi çerçevesinde, uluslararasılaşma ve rekabetçi piyasa odaklı bir anlayış yerleşmiştir. Bu anlayışla beraber kalite, tanınırlık ve akreditasyon önem kazanmaya başlamıştır.

Küreselleşmenin ve küresel rekabetin yükseköğretim alanına yansımalarının bir ürünü olarak, uluslararası-ulusal üniversite sıralamaları önem kazanmaya ve daha fazla dikkate alınmaya başlanmıştır. Türkiye, 2010 yılında bilimsel yayınların nüfusa oranı bakımından görece iyi bir konumda iken (dünyada 45.), yayınlara atıfta daha kötü bir performans sergilemiştir (AB ülkeleri arasında sonuncudur).

URAP’ın (*University Ranking by Academic Performance*) dünya sıralamasında Türk üniversiteleri ilk 100’e ya da 250’ye girememiştir. URAP’ın sıralamasına göre dünyada en iyi ilk 500 üniversite arasında 4, ilk 1.000’de 19, ilk 2.000’de ise 76 Türk üniversitesi vardır. URAP dünya sıralaması için şu göstergeleri kullanmıştır: (1) Son yılda makale sayısı; (2) son 5 yılda toplam bilimsel doküman sayısı; (3) Son yılda atıf sayısı; (4) Son beş yılda toplam dergi etkinlik (bilimsel etkinlik) çarpanı; (5) Dergi atıf etkinliği (araştırma kalitesi) toplamı; (6) Uluslararası işbirliği ve itibar (son 5 yıl). Bu göstergeler üniversitelerin dikkate alarak izlemesi ve iyileştirmesi gereken göstergeler olarak öne çıkmaktadır.

“<https://istatistik.yok.gov.tr/>” ve “Thomson Reuters Scientific”in “InCites” temel alınarak yapılan 2014-2016 URAP Türk Üniversiteleri Sıralaması şöyle olmuştur: 1. ODTÜ (dünya sırası 433); 2. Ege Üniversitesi (dünya sırası 487); 3. İstanbul Teknik Üniversitesi (dünyada 488.); 4. İstanbul Üniversitesi (dünyada 489.); 5. Hacettepe Üniversitesi (dünyada 525.); 6. Gazi Üniversitesi (dünyada 532.); 7. Ankara Üniversitesi (dünyada 535.); 8. Boğaziçi Üniversitesi (dünyada 575.); 9. Çukurova Üniversitesi (dünyada 729.); ve 10. Süleyman Demirel Üniversitesi (dünyada 760.).

URAP’ın 2016-2017 yılı Türkiye sıralaması ise şöyle değişmiştir: 1. ODTÜ (dünya sırası 528); 2. Hacettepe Üniversitesi (dünya sırası 546); 3. İstanbul Üniversitesi; 4. Ankara Üniversitesi; 5. Gebze Teknik Üniversitesi; 6. Bilkent Üniversitesi; 7. Gazi Üniversitesi; 8. İstanbul Teknik Üniversitesi; 9. Ege Üniversitesi; ve 10. Koç Üniversitesi.

URAP Türkiye sıralamasında kullanılan başlıca göstergeler şunlardır: (1) SCI, SSCI ve AHCI taramalarına giren makale sayısı; (2) SCI, SSCI ve AHCI taramalarına giren makale sayısı / Öğretim üyesi sayısı; (3) Son üç yılda alınan atıf sayısı; (4) Son üç yılda alınan atıf sayısı / Öğretim üyesi sayısı; (5) Son üç yılda yapılan yayın, tebliğ, proje sayısı (6) Son üç yılda yapılan yayın, tebliğ, proje sayısı / Öğretim üyesi sayısı; (7) Son 2 yıldaki doktora öğrenci sayısı; (8) Son 2 yıldaki öğrenci sayısı / Toplam öğrenci sayısı; (9) Son 2 yıldaki toplam öğrenci sayısı / Toplam öğrenci sayısı.

2.2. Değişimlerin Kamu Yönetimi Eğitimine Yansımaları

1990'lara kadar benzerlik gösteren kamu yönetimi bölümleri günümüzde, okul, bölüm ve anabilim dalı isimlerinden ders içeriklerine hemen her açıdan daha fazla çeşitlilik göstermektedir. Teknolojik ve ekonomik değişiklikler, program türlerini (gece-gündüz, uzaktan-örgün, paralı-parasız eğitim vb.) artırmıştır. Zorunlu ve seçimli derslerde çeşitlilik çok artmıştır. Programlara kabul koşullarında esneklik ve farklılıklar artmıştır. Bölümlerin öğretim elemanı yapısı çeşitlenmiştir. Beklentiler ve talepler değişmiş ve çeşitlenmiştir.

ABD'de 122 kamu yönetimi ve kamu politikası eğitimi veren okul/bölüm/program sayılarına bakıldığında "kamu yönetimi" adını taşıyan 27 bölüm ya da program bulunduğu, buna karşın "kamu politikası" adını taşıyan 16 bölüm ya da program; "kamusal meseleler" adını taşıyan 14 bölüm ya da program; "siyaset bilimi" adını taşıyan 15 bölüm ya da program; "kamu politikası ve kamu yönetimi" adını taşıyan 10 bölüm ya da program bulunduğu görülmektedir. Bunun yanında "kent çalışmaları ve kamu yönetimi" adını taşıyan 4, "siyaset bilimi ve kamu yönetimi" adını taşıyan 3; "uluslararası ve kamusal meseleler" adını taşıyan 3, "kamusal meseleler ve yönetim" adını taşıyan 2, "kamu politikası ve liderlik" adını taşıyan 2, "hükümet ve kamusal meseleler" adını taşıyan 2; "hükümet (*government*)" adını taşıyan 2; "kamu hizmeti" adını taşıyan 2; "kent planlaması ve kamusal meseleler" adını taşıyan 2; "kamu yönetimi ve kentsel çalışmalar / politikalar" adını taşıyan 2 bölüm ya da ya da program bulunmaktadır. Ayrıca; "hükümet ve kamu politikası", "siyaset bilimi", "hükümet ve kamu hizmeti", "kamu işletmeciliği", "işletme ve kamu yönetimi", "kamusal meseleler ve toplum hizmeti", "siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler", "kamu meseleleri ve politikası", "politika ve küresel çalışmalar", "kentsel çalışmalar", "planlama ve kamu politikası", "kamu ve sivil sektör çalışmaları", "kamu ve çevre meseleleri", "sosyal politika ve yönetim", "kent-çevre politikası ve planlama", "kamu, sivil ve sağlık yönetimi" adını taşıyan ise birer bölüm ya da program vardır. Türkiye'de ise 108 bölümün adı "siyaset bilimi ve kamu yönetimi" ya da "kamu yönetimi"dir. Bunun yanında bazı devlet üniversiteleri ile genellikle vakıf üniversitelerinde "siyaset bilimi" ve "siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler" bölümleri yer almaktadır.

Kamu yönetimi derslerinin konu temelinde dağılımına bakıldığında (Wright, 2011: 23) karşımıza; "kamu yönetiminin gelişimi", "kamu yönetiminin siyasal çevresi", "örgüt kuramı", "etik", "mali yönetim", "insan kaynakları yönetimi", "yönetim süreçleri", "kamu politikası süreçleri", "yönetimler arası ilişkiler", "kamu yönetiminin rolü ve piyasa başarısızlığı", "kamu yönetiminin yeniden keşfi", "YKİ ölçütleri", "stratejik yönetim", "toplam kalite yönetimi", "performans yönetimi", "sivil toplum/hükümet dışı örgütler (NGOs ya da STK'lar)", "vatandaş katılımı", "ağbağ yönetimi", "kamu değeri yaratma", "siyasal yönetim", "kapasite inşası", "liderlik", "insan ilişkileri becerileri", "müzakere ve arabuluculuk", "kriz yönetimi", "bilgi teknolojileri yönetimi" ve "e-hükümet/yönetim" gibi dersler karşımıza çıkmaktadır. Bu dersler sınıflandırıldığında, alan olarak kamu yönetiminde geleneksel konular, yeni kamu işletmeciliği (YKİ), yeni yönetim paradigması, kamu değeri (hizmeti) paradigması ve profesyonel yetenek inşası gibi alanlarda yer almaktadır. Bu çalışmada çıktılar değerlendirilen çalıştay çerçevesinde önerilen, Türkiye'de kamu yönetimi ya da siyaset bilimi ve kamu yönetimi alanında yaygın derslerin listesi, tablo şeklinde verilmiştir.

15-17 Ekim 2015'de Konya'da Selçuk Üniversitesi'nin ev sahipliğinde yapılan KAYFOR 13'de sunulan bildirilerin temalarına bakıldığında, bildirimlerde yer alma sıklığı sırasıyla, merkezileşme-yerelleşme dinamikleri, kamu yönetiminde kapasite, verimlilik, denetim vb., büyükşehir belediye sistemi, e-devlet, kamu yönetiminde teknoloji kullanımı, yerel-ulusal siyaset ve katılım, kamu personel sistemi ve performans, kent ve çevre politikaları, kamu politikası, sosyal devlet, sosyal belediyeçilik, göç, Türkiye ve AB, kentleşme ve kentsel dönüşüm, toplumsal cinsiyet, sağlık

politikaları, karşılaştırmalı kamu yönetimi, bölgesel kalkınma ve yönetim, afet ve kriz yönetimi, küreselleşme, kardeş kentler, yaratıcı kentler, kent güvenliği, kaymakamlık ve liderlik, yöntem, üniversite-kent ilişkisi gibi konular işlenmiştir.

Raadschelders ve Lee (2011: 24) 2000 yılı ile 2009 yılı arasında Amerika Birleşik Devletleri'nde yayınlanan *Public Administration Review* Dergisi'nde yer alan makalelerin konularını incelemiştir. Yazarlar, en yaygın olarak ele alınan konular olarak şunları saptamışlardır (sıklık sayısına göre azalarak): Hesapverebilirlik, bürokrasi, vatandaş katılımı, kalkınma yönetimi, eğitim, etik bütçe/finansman, yönetim, yönetim tarihi, yönetimler arası ilişkiler, bilgi/e-yönetim, yönetim hukuku, yönetim, örgüt, personel yönetimi, kamu politikası, siyaset, toplum, kamu yönetiminin, doğası ve terörizm.

Raadschelders ve Lee (2011: 27), siyaset ile yönetim arasındaki ilişkilere daha fazla önem verilmesi gerektiğini belirtmektedir; çünkü bu durumda kamu yönetiminin çevresinde olup bitenlere uyumu daha kolay olacaktır. Ayrıca, yönetim sadece teknik ve araçlarla ilgili bir konu değildir. Kamu yönetimi, siyasal, değer ve ilkelerle yoğrulan ve gittikçe toplumu daha fazla çeşitlendiren ve ayrıştıran gelişmelerin yaşandığı bir ortamda çalışmalar yürüten bir disiplindir. Bu da daha geniş olarak toplumda olan biteni anlamayı, yönetebilmeyi ve uygulamacılarla daha fazla iletişimde olmayı gerektirmektedir.

Bilim çalışmalarının ya da araştırmaların gittikçe daha özgün ve dar bir alanda pozitivist ya da görgül bilimsel bilgi üretme süreci olarak algılanması da kamu yönetiminde bilim yapış şeklini etkilemektedir. Daha fazla veri temelli çalışmalar yapılmaktadır. Kamu politikası gibi alanlarda daha fazla sayısal veri talep edilmektedir. Bunun kamuoyu desteğini ve meşruiyeti sağlamaya da katkı yapacağı belirtilmektedir. Kişisel ya da ideolojik tutumlardan çok gerçekliğe ve görgül verilere dayanan uzmanlık temelinde yönetim ve politika oluşturma savunulmaktadır. Ancak, hep ölçülebilir konulara odaklanılması, ölçmesi kolay olmayanda kamu yönetiminin daha büyük sorunlarına, konularına, kavramlarına, değerlerine ve ilkelerinin gözden kaçmasına neden olabilmektedir (Raadschelders ve Lee, 2011: 28). Sosyal sorunların çözümü, toplumsal adalet, hakkaniyet, özgürlük, fırsat eşitliği, etkililik, erişilebilirlik, katılım, etkinlik, ekonomik gibi ilkelerin dengelenmesini gerektirebilecektir.

Birçok ülkede AB süreçlerini, kurumlarını ve kurallarını anlamalarını sağlayacak derslerin sayısı, hem kamu yönetimi bölümlerinde hem de disiplinler arası yüksek lisans programlarında artmaktadır. Ayrıca, karşılaştırmalı kamu yönetimine ilişkin derslerde de artışlar vardır. Ancak AB kurucusu ülkelerde AB sürecine ilişkin derslerin ve araştırmaların az olduğu belirtilmektedir (Verheijen ve Connaughton, 2003: 846).

3. KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİ ÇALIŞTAYI TEMALARI, KATILIMCILAR VE ÖZET ÇIKTILARI

Dünyada ve Türkiye'de yaşanan değişim ve dönüşümün kamu yönetimi açısından etkilerinin ve sonuçlarının, bunlara kamu yönetimi eğitimi alanında nasıl tepkiler verildiğinin ve verilebileceğinin tartışıldığı ve Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü ev sahipliğinde gerçekleştirilen Çalıştaya Türkiye'den 16 üniversiteden akademisyenler, değişik kamu kurumlarından bürokratlar ve uzmanlar ile lisansüstü ve lisans öğrencileri katılmıştır. Çalıştay'da dört alt grup oluşturulmuştur. Bu alt grupların temaları şunlardır: (1) Lisans eğitimi ve ders müfredatları; (2) Lisansüstü eğitim ve ders müfredatları; (3) Bölüm yapıları ve eğitim biçimi ve (4) Ders verme teknikleri ve yöntemleridir.

3.1. Lisans Eğitimi ve Ders Müfredatları

Bu grup tartışmalarında kamu yönetiminin, 1990'larda başlayan ve 2000'li yılların başından itibaren hızlanan genel bir dönüşüm içinde olduğu dile getirilmiştir. 2015 yılında Türkiye'de 86 devlet üniversitesinde 91 ve 17 vakıf üniversitesinde de 17, toplamda ise 108 "Kamu Yönetimi" ya da "Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi" bölümü bulunduğu belirtilmiştir. Bölüm ve öğretim üyesi sayılarında son yıllardaki artışa bağlı olarak program ve derslerde, programların ve derslerin

yürütülme biçimlerinde de çeşitlenme olmuştur. Gerçekleştirilen Kamu Yönetimi Çalıştayı sonrasında Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nün adı, YÖK onayı ile "Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi" olarak değiştirilmiştir. Ayrıca, Kentleşme ve Çevre Sorunları Anabilim Dalı'nın adının da "Kent, Çevre ve Yerel Yönetim Politikaları" Anabilim Dalı olarak değiştirilmesi YÖK tarafından uygun görülmüştür. Bu grubun tartışmalarında dile getirilen diğer saptamalar, gelişmeler, görüş ve öneriler şöyle sıralanabilir:

1. Bölüm ismi konusunda "Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi" kullanımı yaygınlaşmıştır. Bölüm ismi belirlerken ya da değiştirirken "Siyaset Bilimi" ile "Kamu Yönetimi" ayrımının analizinin, özellikle dersler bağlamında dikkatlice yapılması gerekmektedir. Ayrıca, temel muhataplarımız öğrenciler olduğu için, öğrencilerin olası çalışma ve ilgi alanlarına göre edinmesi gereken beceri, yetenek ve bilgilerle bu bilgileri hangi dersler çerçevesinde edinebileceğini belirlemek gerekmektedir.
2. Ders programları belirlenirken ya da değiştirilirken, yaşanan dönüşümler, uluslararası gelişmeler, öğrencilerin talepleri ve mezuniyet sonrası deneyimleri, hedeflenen iş alanlarının değişen koşulları ve talepleri, uygulama ve staj ihtiyaçları, bölümlerin özellikleri ve kadro durumları, piyasanın, toplumun ve kamu yönetiminin personel gereksinimleri dikkate alınmalıdır.
3. Disiplinler arası çalışmaların öneminin ve nitelik ve etik kaygılarının arttığı göz önünde bulundurulmalıdır.
4. Kamu Yönetimi bölümlerinde gönüllü staj uygulaması teşvik edilebilir.
5. Bölüm mezunu öğrencilerle iletişim içinde olunması, mevcut öğrencileri geleceğe ve piyasaya hazırlamada katkı sağlayabilir.
6. Temel ders kitaplarının mevcudiyetinde ve kalitelerinde eksiklikler bulunmaktadır. Bu eksiklikler, bazı temel dersler için kaliteli kitap temininde ve güncel konu ve sorunları takipte güçlüğü neden olabilmektedir. Açık ders materyallerinin sayısının, kalitesinin ve çeşitlerinin artması bu sorunun çözümüne katkı yapacaktır.
7. Bölümlerin ayrı ekoller oluşturması yararlı bir gelişme olabilir. Ancak bir yandan da aynı yasal haklara sahip diplomaları verdikleri için, en azından temel düzeyde bir benzeşimi de yakalamaları gerekmektedir. Diploma standardı gibi düşünülebilecek zorunlu dersler havuzu konusunda genel bir uzlaşma oluşturulmasının ve temel derslerin aynı kredilerle verilmesinin yanı sıra, bölümler hedefleri, özellikleri ve kadrolarının çeşitliliği temelinde bir seçimlik dersler havuzu geliştirerek ekol haline gelebilirler. Ayrıca temel ders ve kredi benzeşimi öğrenci değişimleri için de önemlidir. Bologna süreci ve değişim programları öğrencilere yeni olanaklar sunarken, bölümler için akreditasyon ve uyum konularını da öne çıkarmaktadır.
8. Ders belirlenmede, temel dersler, uzmanlık dersleri, yardımcı dersler, genel kültür ve bilgi kazandıran dersler, yetkinlik ve beceri kazandıran dersler şeklinde bir sınıflandırma temel alınabilir.
9. Seçimlik derslerin öğrenci üzerinde aşırı yük oluşturulmamasına ve öğrencinin uygulamaya, eğitim dışı aktivitelere ve mesleğe hazırlanmasına zaman ayırabilmesine olanak sağlayacak ve destekleyecek nitelikte olmasında yarar vardır.
10. Zorunlu dersler oluşturulurken, Kamu Yönetimi eğitiminin temel ayaklarını oluşturan Siyaset Bilimi, Kamu Yönetimi, Yerel Yönetimler, Hukuk, Kent ve Çevre Politikası, Maliye, İktisat ve Sosyoloji gibi temel çalışma alanlarının ve disiplinlerinin temel dersleri dikkate alınmalıdır.
11. Zorunlu dersler ilk iki yılda yoğunlaştırılarak, ondan sonraki iki yılda gerekirse ağırlıklı ya da sadece seçimlik dersler verilebilir. Ayrıca, seçimlik dersler anabilim dalları temelinde gruplandırılarak öğrencilere uzmanlaşma olanağı sunulabilir.
12. Bu çerçevede zorunlu ve seçimlik olabilecek dersler havuzu şu şekilde sınıflandırılmıştır:

Tablo 1: Zorunlu ve Seçimlik Olabilecek Dersler Havuzu	
Zorunlu Ders Havuzu	Seçmeli Ders Havuzu
<ul style="list-style-type: none"> • Kamu Yönetimi Kuramları (ya da Yönetim Bilimi) • Araştırma Yöntem ve Teknikleri • Türk Kamu Yönetimi • Yerel Yönetimler • Kamu Politikası • Kamu Personel Yönetimi • Türk Anayasa Düzeni • Karşılaştırmalı Siyasal Sistemler • Hukuka Giriş • İdare Hukuku • İnsan Hakları • Ceza Hukuku • Siyaset Bilimine Giriş • Türk Siyasi Hayatı • Siyasal Düşünceler Tarihi • Siyasi Tarih • Kentleşme (ve Kont) Politikası • Çevre Bilimi • Mikro İktisat • Makro İktisat • Türkiye Ekonomisi • Kamu Maliyesi • Avrupa Birliği • Türkiye'nin Toplumsal Yapısı (ya da Sosyoloji) 	<ul style="list-style-type: none"> • Karşılaştırmalı Kamu Yönetimi • Yerel Yönetimler Maliyesi • Halkla İlişkiler • Yerel Siyaset • Dünyada Yerel Yönetimler • AB'de Yerel Yönetimler • İstatistik • Kamu Yönetiminde Reform • Vergi Hukuku • Devlet Bütçesi • Vatandaşlık Hukuku • Uluslararası Hukuk • İş Hukuku • Borçlar Hukuku • Ticaret Hukuku • Genel Muhasebe • Güvenlik Yönetimi • Kriz Yönetimi • Mesleki Vizyon • Kamu Yönetimi ve Özel-Sivil Sektör İlişkileri • Mali Yönetim ve Denetim • Kamu Yönetiminde Etik • Müzakere Yönetimi • Kalite Yönetimi • Çağdaş Siyasal İdeolojiler • Siyaset Psikolojisi • Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları

3.2. Lisansüstü Eğitim ve Ders Müfredatları

Bu grup tartışmalarında tezli, tezsiz ve uzaktan yüksek lisans eğitim müfredatlarının birbirinden farklı olması gerektiği çünkü yüksek lisans eğitim müfredatının genel anlamda akademik kaygılarla ve araştırma görevlilerine göre tasarlandığı için kamu veya özel sektörde çalışan öğrencilere hitap etmeyebildiği dile getirilmiştir. Bu nedenle tezsiz ve uzaktan eğitimde halihazırda meslek sahibi olanlara eğitim verilmesi hedeflendiği için, ders programlarının düzenlenmesinde onlardan gelen taleplerin dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir. Bu grubun tartışmalarında dile getirilen diğer saptamalar, gelişmeler, görüş ve öneriler şöyle sıralanabilir:

1. Lisansüstü ders programlarında, bölümdeki anabilim dallarından yola çıkılarak, her dönem için 1 ya da 2 zorunlu ders öngörülmelidir. Seçmeli dersler de öğrencilerin ilgisi, bölümün yapısı, amaçları ve öğretim üyesi yapısına göre farklı anabilim dallarından ve disiplinlerden önerilmelidir. Zorunlu derslerden biri araştırma yöntemleri dersi olmalıdır.
2. Ders seçimlerinde, öğrencilerin lisans altyapısı ve transkripti dikkate alınmalıdır. Kamu Yönetimi mezunu öğrenciler için daha ileri seviyede zorunlu dersler öngörülebilir. Ancak farklı bölümlerden gelen ve temel donanımı eksik olan öğrencilere, temel Kamu Yönetimi derslerinden oluşan bilimsel hazırlık verilerek bölüme intibakları yapılmalıdır. Yüksek puanlar nedeniyle lisanstan sonra doğrudan doktora kabul edilen öğrencilerin de, aynı alandan olsalar bile, doktora programında koşulsuz öğrenci olmadan önce intibak dersleri almalarında yarar vardır.

3. Kamu yönetimi kuramı ve sorunları, kamu mali yönetimi, kamu personel yönetimi, araştırma yöntemleri ve teknikleri gibi dersler zorunlu olmalıdır. Seçmeli dersler, öğretim üyesi ve öğrenci profili ve ilgileri, yerel ve bölgesel ihtiyaçlar, sosyoekonomik ve sektörel talepler, güncel gelişmeler vb. göz önünde bulundurularak belirlenmelidir.
4. Uluslararası yazını takip etmek amacıyla yabancı dil bilgisi teşvik edilmelidir.
5. Ders aşaması ve tez yazımında uygulamalı ve görgül (ampirik) çalışmalar ve araştırmalar yapmak önemlidir. Bu amaçla teorik derslerin yanı sıra, uygulamanın işleyişini gözlemlemek amacıyla, dersler saha ve araştırma gezileri ile desteklenmelidir.
6. Doktora tezlerinde olduğu gibi, yüksek lisans tezlerinde de görgül araştırmalar ve saha çalışmaları teşvik edilmelidir. Araştırmacının uygulama için sahaya inmesi hem akademi (kuram) ile uygulamayı yakınlaştıracak hem de lisansüstü çalışmaların niteliğini arttıracaktır.
7. Öğretim üyeleri tarafından verilen dersler, uygulamadan gelen bürokratların ya da uzmanların verdiği bazı derslerle desteklenebilir. Ancak uygulamadan gelen bürokrat ve uzmanların ders formasyonu ve deneyiminin olmaması sorun olabilmektedir. Bu nedenle ilk aşamada ziyaretçi konuşmacı olmaları düşünülebilir.
8. Yeterli nitelik ve sayıda öğretim üyesinin bulunmaması en temel sorunların başında gelmektedir. Dersler için öğretim üyesi eksikliği diğer üniversitelerden görevlendirmelerle giderilebilir.
9. Üniversitelerin kontenjanlarının yüksek olması beraberinde fiziksel kapasite ve nitelik sorunlarını getirmektedir.
10. Lisansüstü sınav başvurularında başarı puanının belirlenmesinde, mezuniyet not ortalamasının ağırlığı yükseltilmelidir. Çünkü ALES ve yabancı dil puanlarının başarı puanının hesaplanmasındaki ağırlıklarının fazla olması adaletsizlik yaratmaktadır.
11. Mülakatlarda daha nesnel değerlendirme yapabilmek için özgeçmiş, sertifika, referans mektubu, ödül ya da başarı belgesi vb. istenmesi yararlı olacaktır.
12. Öğretim üyesi ve ders memnuniyetini ölçmek amacıyla öğrencilerle anket yapılması, kalitenin artırılmasına katkı yapacaktır.
13. Tez izleme komiteleri titizlikle uygulanmalı ve işlevsel hale getirilmelidir.
14. Tezlerden yayın yapma zorunluluğu getirilmesi; yayın alışkanlığının kazanılmasına, yayın kalitesinin artmasına ve bulguların daha geniş bir kitle ile paylaşılmasına katkı yapacaktır.
15. Lisansüstü eğitimde bölümlerin sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde anabilim dalı olarak yapılandırılmaları artık işlevselliğini yitirmiş görünmektedir. Bu yapı bürokratik açıdan hantallığa, hatta engellere yol açmaktadır. Enstitüler, bölümler ya da anabilim dalları üzerinde bir onay makamı gibi davranabilmektedir. Lisansüstü eğitiminin bölümler bünyesinde yapılandırılması tekrardan düşünülmelidir.

3.3. Bölüm Yapıları ve Eğitim Biçimi

Bu grup tartışmalarında Türkiye geneline bakıldığında; kamu yönetimi alanında, “Kamu Yönetimi”, “Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi”, “Siyaset Bilimi”, “Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler” gibi adlar kullanıldığı belirtilmiştir. Kamu Yönetimi bölümleri büyük çoğunlukla Siyasal Bilgiler Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi bünyelerinde yer aldığı ifade edilmiştir. “Siyaset Bilimi” ibaresinin “Kamu Yönetimi”ne eklenerek bölümlerin “Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi” olarak isimlendirilmesinin yaygınlaşmakta olduğu ve bu haliyle isim öğrencilere daha cazip geldiği dile getirilmiştir. Bu grubun tartışmalarında dile getirilen diğer saptamalar, gelişmeler, görüş ve öneriler şöyle sıralanabilir:

1. Kamu Yönetimi ismini kaldırıp bölüm adlarını sadece Siyaset Bilimi olarak belirlemek meslek sınavlarında ve iş ve kadro ilanlarında sıkıntıya yol açmaktadır.

2. İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri ile Siyasal Bilgiler Fakülteleri içerisinde geleneksel-yerleşik bölümler dışında bölümler de bulunmaktadır. Bu yeni bölümlere karşı çıkanlar olmakla birlikte, disiplinler arası çalışmalara, değişik sektörlerin taleplerinin karşılanmasına ve öğretim elemanı temin etmeye katkı sağladığı için savunanlar da vardır.
3. Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İktisadi, İdari ve Beşeri Bilimler, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler gibi yeni fakülteler oluşturulabilir. Bu fakültelerde Kamu Yönetimi, İktisat, Psikoloji, Sosyoloji, Tarih ve Sosyal Hizmetler gibi bölümler bir araya getirilebilir. Bu tür disiplinler arası yapılanmalar bazı vakıf üniversitelerinde mevcuttur.
4. Kamu Yönetimi bölümleri disiplinler arası alanlar dikkate alınarak kurulmalı ya da büyümelidirler.
5. Anabilim dalları konusunda üniversitenin bünyesinde bir Hukuk Fakültesi mevcut ise, Kamu Yönetimi bölümlerinin altında Hukuk Anabilim dalı açmak gerekli ya da işlevsel görülmemektedir
6. “Kamu politikası”, “kent ve çevre politikası,” “yerel yönetimler” ve “yerel yönetim ve siyaset” gibi yeni anabilim dalları oluşturulabilir.
7. Kadro sorunlarını çözmek için yeni bölümlerin ya da anabilim dallarının açılması sorunlara yol açabilmektedir. Ayrıca, anabilim dalları ve lisansüstü programları ile doçentlik alanları arasında uyumsuzluklar bulunmaktadır. Bu uyumsuzluğun çözülmesi gereklidir.
8. Fakülte ve bölümlerin öğrenci sayılarının fazla olması temel ve önemli bir sorun olarak görülmektedir. Bu durum verilen eğitimin kalitesini düşürmekte ve fakülte ve bölüm yönetimini zorlaştırmaktadır.
9. %30 İngilizce eğitim veren bölümlerde memnuniyetsizlikler görülmektedir. İngilizce hazırlık eğitiminin, dersleri İngilizce olarak anlatacak öğretim üyesi sayısının, İngilizce ders materyallerinin ve kaynaklarının yetersizliği gibi sorunlar vardır. Ayrıca, İngilizce eğitim veren bölümlerde öğrencilerin dersi anlamasında ve derse katılımında sıkıntılar yaşanmaktadır.
10. “Kamu Yönetimi” veya “Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi” bölümlerinde İngilizce dilinde eğitim verilmesi üniversiteye giriş sınavlarında bölümün puanını arttırmaktadır. Ancak eğitimin 30%’unun İngilizce verilmesinin yarattığı sıkıntılardan ve memnuniyetsizliklerden dolayı, bu sistemin kaldırılması gerektiğini savunanlar olmuştur. Lisansüstü düzeyde İngilizce eğitim veren hibrit programlar açılabilir.
11. Türkiye’de uzaktan eğitim yaygınlaşmaktadır çünkü bu programlar Türkiye’deki aşırı talebi karşılama, sınıf ve kontenjan kısıtlarını büyük ölçüde ortadan kaldırma, ders verme ve almada zaman ve mekân konusunda kolaylık sunma ve ek kaynak sağlama (ücretli olmasından dolayı) gibi konularda çözümler sunmaktadır. Uzaktan eğitim konusunda çeşitli başarılı örnekler mevcuttur. Uzaktan eğitim teşvik edilmeli; üniversitelerin bilgi birikimi, altyapısı, öğretim üyesi ya da elemanı kapasitesi uzaktan eğitime yansıtılmalıdır. Ancak, Türkiye’de uzaktan eğitim sisteminde ders notlarının özgünlüğü, kalitesi ve telif hakları konularında çeşitli sıkıntılar vardır. Ayrıca uzaktan eğitimin ucuz ve kalitesiz olduğu kanaati yaygındır. Bu sorunları aşmak için bir komisyon oluşturularak, uzaktan eğitim materyallerinin içeriği, telifi ve standartları konusunda bir çalışma yapılabilir.
12. Öğrencilerin yaz okulu derslerini, uzaktan eğitim sistemi ile kendi üniversitesinden ya da başka üniversitelerden alabilmesine olanak sağlanmalıdır.

3.4. Ders Verme Teknikleri ve Yöntemleri

Bu grup tartışmalarında derslerin üçer saatlik olarak verilmesinin verimsiz olduğu dile getirilmiştir. Bu soruna; derslerin 2 saat artı 1 saat şeklinde ya da 2 saat online ve 1 saat etkileşimli ders şeklinde işlenerek çözüm üretilebileceği belirtilmiştir. Bu konuda YÖK’ün bir kistası olmadığı ama etkili ve etkin dersler için, ders saatlerinin uygun görüldüğü şekilde biçimlendirilebileceği ifade edilmiştir. Bu grubun tartışmalarında dile getirilen diğer önemli saptamalar, gelişmeler, görüş ve öneriler şöyle sıralanabilir:

1. Öğretim elemanlarının derslerde farklı ve yeni teknikler ve teknolojiler kullanabilmesi önemlidir. Bu nedenle yenilikçi yöntem ve tekniklerle (videolar, filmler vb.) yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımıyla verilen derslerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması önerilmiştir.
2. İnternet temelli materyalin öğretim üye ve elemanlarının sunabildikleriyle yarışması, eğitimde klasik kaynak erişiminin ve kullanımının meşruiyetini, etkinliğini ve etkililiğini sorgulatmaktadır. Yeni kuşakların taleplerini karşılayabilmek için Kamu Yönetimi öğretim üyesi ve elemanlarının alternatif teknik ve yöntemler geliştirmeleri gerekmektedir.
3. Ders anlatmaktan, araştırma temelli ve etkileşimli ders işlemeye geçişin gerekli olduğu ancak öğrenci sayısı fazlalığının bunu zorlaştırdığı belirtilmiştir. Ayrıca, öğrenci sayısının yüksek olduğu derslerde, araştırma temelli ödevler genellikle amacına ulaşmamaktadır.
4. Yükseköğretimde yaşanan fiziksel mekân ve zaman sıkıntısına, uzaktan eğitim olanakları önemli çözümler sunmaktadır. Bu sayede daha fazla öğrenciye ulaşılabilen ve daha fazla öğrenci kabul edilebilmekte, fiziki maliyetler de azalmaktadır. Ders materyali açısından var olan sıkıntılar da, geliştirilen yeni ders içerikleri, bazı platformlar ve açık ders materyalleri sayesinde aşılabilmektedir. Ancak uzaktan eğitim destekleyici olarak düşünülmesi, sürekli ve yüz yüze etkileşimli örgün eğitimin yerini almamalıdır.
5. Kontenjan belirleme; öğretim üyesi sayısı, öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı, teknik ve fiziki olanak ve donanım gibi ölçütlere göre olmalıdır. YÖK'ün, altyapı yetersizliğine rağmen üniversite ve bölümlere sormadan kabul edilecek öğrenci sayılarını (kontenjanları) arttırması, eğitimin kalitesini düşürmektedir. YÖK'ün mühendislik ve tıp alanında taban başarı puanı getirmesi umut vericidir ve nitelikli eğitim vermeyen üniversitelerin kontenjanlarının düşeceği öngörülebilir. Bu nedenle, kontenjan ve yeni bölüm açma konuları ciddiyle tartışılmalıdır.
6. Kontenjan konusunda lisansüstünde yetki üniversitelerin elindedir. Bu nedenle lisansüstü ve yabancı uyruklu öğrenci kontenjanları, fiziki kapasite ve öğretim elemanı sayısı gibi unsurlar da dikkate alınarak ayarlanmalı ve planlanmalıdır.
7. Lisansüstü öğrenci alımı projelerle de ilişkilendirilmelidir. Ayrıca, lisansüstü öğrencilerinin, yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarını tez danışmanlarıyla geliştirecekleri projelerle birlikte yürütmeleri teşvik edilmelidir.
8. Bölümler tarafından eğitimde kalite ölçütleri geliştirilmeli ve ona göre akreditasyon şekillendirilmelidir. Rekabet nedeniyle akredite olmuş üniversitelere ve bölümlere talepler artmaktadır. Kamu Yönetimi bölümleri için belirlenecek ulusal akreditasyon ölçütleri YÖK'e iletilmeli ve bundan sonra da uluslararası akreditasyona geçilmelidir.
9. Diğer bölümlerden gelen öğrencilere, eğitim kalitesi açısından, bilimsel hazırlık ve intibak dersleri vermek önemlidir. DGS ile ya da çok düşük puanla gelen öğrencilerin, sadece YÖK ortak zorunlu derslerinin (Türkçe, İngilizce ve Temel Bilgi Teknolojileri gibi) sayılarak diğer derslerden muaf edilmemesi önerilmiştir.
10. Çift anadal ya da yandal yapan öğrencilerin ders yükünün fazla olması başarıyı düşürmektedir. Bunların yerine ilk iki yıl ortak dersler sonrasında bölümlere ayrılma düşünülebilir. Ancak, öğrenciler anadal ve yandal olanaklarını gelecekte iş bulma şanslarını ve iş fırsatlarını artırma kaygısıyla talep etmeye devam etmektedir.
11. ERASMUS Programı, dil öğrenme, farklı kültürleri tanıma ve özgüven inşası açısından faydalıdır. Ancak, hangi üniversitelerle anlaşma imzalandığı nitelik açısından önemlidir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çerçevede ve yukarıda yapılan tüm bu saptamalar ve değerlendirmeler ışığında “Nasıl Bir Yeni Kamu Yönetimi Eğitimi?” sorusuna cevap verilirken Denhardt (1999: 285) 3 temel soruya cevap aramak gerektiğini söylemiştir. Bu sorular şunlardır:

1. Kamu yöneticileri ne bilmek ihtiyacı duyacaklar? (ihtiyaç duyulacak, talep edilecek kuramsal bilgiler vb.)
2. Kamu yöneticilerinin ne yapabilir durumda olmaları gerekecek? (Yetenek, iş becerisi, donanım vb.)
3. Kamu yöneticilerinin ne tür davranış ve değer sahibi olmaları istenecek?" (Kamu yönetimine, eğitime ve yöneticisine yön gösterecek ilke ve değerler vb.)

Yukarıda sunulan Çalıştay çıktıları, Türkiye’de kamu yönetimi eğitimi alanında günün gelişmelerinin çok gerisinde kalınmadığını gösterdiği gibi, Denhardt’ın sorularına yanıt olacak şekilde uygulamaların ve yaklaşımların da var olduğunu göstermektedir. Çalıştay, kamu yönetiminin eğitimi alanındaki eksikleri; gelişmeleri de göz önünde tutarak, yansız olarak belirleme konusunda da alana önemli katkılar sağlamıştır.

Genel olarak değerlendirildiğinde; kamu yönetimi eğitiminde kamu kurumlarının, toplumun, STK’ların, özel sektörün, öğrencilerin vb. talepleri göz önünde bulundurulması önemlidir. Bunun yapılması; gelişmelerin izlenmesinde, gelişmelere uyum sağlamada ve toplumun, ekonomin ve sektörlerin ihtiyaçlarına daha iyi yanıt vermede kolaylaştırıcı etki yapacaktır.

Ayrıca, kamu yönetimi eğitiminin içeriğine şekil verirken, kamu kesimi ile özel ve sivil sektörler arasındaki etkileşimler de karşılıklı olarak öngörülmesi ve dikkate alınmalıdır. Sadece işletmeci bir bakışla teknik sorunlara odaklanmanın ötesinde, daha geniş sosyoekonomik, siyasal ve yönetsel konu, olgu ve sorunlara değinen ve bu alanlarda da bilgi, beceri ve duyarlılık geliştiren bir eğitim gereklidir. Etkileşimli olarak kuramla-uygulamayı birleştiren ve daha katılımcı bir eğitim anlayışına ihtiyaç vardır. Lider karakterli, inisiyatif alabilen, girişimci ve araştırmacı ruhlu, yenilikçi ve yaratıcı düşünmeyi önceleyen, değişimi, farklılığı ve çeşitliliği kabul edip yönetebilen, ortak yararı önemseyen ve toplumsal duyarlılık sahibi bireyler yetiştiren bir eğitim anlayışı farklılık yaratabilir.

Bunun yanında kamu yönetimi eğitime yön verecek ilkelereki değişimler de dikkate alınmalıdır. Bu çerçevede, yeni kamu yönetimi (ya da siyaset bilimi ve kamu yönetimi) eğitimi ulusal odaklılığın yanında küresel bakış açısını, tarafsızlık yanında duyarlılık ve farklılığa saygıyı; emir ve itaatın ötesinde katılım, güçlendirme ve iletişimi; uzmanlığın yanında disiplinlerarasılığı; öngörülebilirliğin ve kural odaklılığın ötesinde değişimi ve karmaşıklığı yönetilebilmeyi; merkezîyetçiliğin ötesinde yerel çeşitlilik ve özerkliği; standardizasyonun ötesinde yenilikçilik, çeşitlilik ve farklılıkları; hiyerarşinin ötesinde kendi kendine ve esnek örgütlenmeyi; çatışma ve yarışma vurgusunun ötesinde uzlaş, dayanışma ve işbirliği inşasını; yöneticiliğin ötesinde liderliği; kar ve müşteri odaklılığın ötesinde, vatandaş katılımını ve ortak aklı vb. daha fazla öne çıkarmalıdır.

Ayrıca, kamu yönetimi eğitiminde; demokratik kamu yönetimi, kamu politikası ve analizi, karşılaştırmalı kamu yönetimi ve politikası, metropoliten alan yönetimi, kent merkezli konu ve sorunlar, kamusal liderlik, çeşitlilik, değişim, çatışma, kriz ve barış yönetimi, güvenlik ve enerji politikaları, sivil toplum-kamu yönetimi ilişkileri, özel sektör-kamu yönetimi ilişkileri, araştırma yöntemleri gibi konulara daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği söylenebilir. Bunun yanında, etkinlik-eşitlik, müşteri-vatandaş, merkez-yerel, özel çıkar-kamu yararı, düzen-özgürlük, kalkınma-çevre, zihinsel-kurumsal dönüşüm, yöneten-yönetilen gibi kamu yönetimine yön veren ilke ve değerlerin eğitime, bu değerler arasındaki çatışmaya da dikkat çekerek, daha fazla yer ve önem verilmesi gerektiği de dile getirilmelidir. Kamu yönetiminde ve eğitimde en önemli ilkelere birinin liyakat olduğu gözden kaçırılmamalıdır.

Son olarak, Kamu Yönetimi Eğitimi Çalıştayı, her ne kadar siyaset bilimi derslerine ilişkin konular gündeme gelse ve zorunlu dersler listesine siyaset bilimi alanından dersler eklense de, kamu yönetimi eğitimi ağırlıklı bir çalıştay olmuştur. Ancak, alanda gözlenen “kamu yönetimi” adının kullanımından “siyaset bilimi ve kamu yönetimi” adının kullanımına yönelik değişim, gelecekte yapılacak çalıştaylarda, kamu yönetimi eğitiminin yanı sıra siyaset bilimi eğitiminin de ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Gelecek çalıştayların, 2 ya da 3 yıl gibi periyodik aralıklarla yapılmasında da büyük fayda olacaktır. Ayrıca, “siyaset bilimi ve kamu yönetimi”ne dönüşmenin eğitim programlarına ve ders içeriklerine nasıl yansıtıldığının da yine yapılacak çalışmalarla saptanarak değerlendirilmesi,

Türkiye’de siyaset bilimi ve kamu yönetimi eğitiminin ve disiplinlerin gelişmesine önemli katkı yapacaktır.

KAYNAKÇA

- Baimyrzaeva, M. (2012) *Institutional Reforms in the Public Sector: What did We Learn?* Emerald, Bingley, UK.
- Barth, T. J. (1996) “Administering in the Public Interest: The Facilitative Role for Public Administrators”, içinde *Refounding Democratic Public Administration*, (ed.) G.L. Wamsley & F.W. James, 168-197, Sage, London.
- Denhardt, R.B. (2001) “The Big Questions of Public Administration Education”, *Public Administration Review*, 61 (5): 526-534.
- Denhardt, R. D. (1999) “The Future of Public Administration”, *Public Administration & Management: An Interactive Journal*, 4 (2): 279-292.
- Fredericson, H. G. (1997) *The Spirit of Public Administration*, Jossey-Bass Publishers, San Francisco.
- Hill, H. (2014) *Current Trends in Public Sector Modernization*, Speyer University, Baden, Germany, http://www.dhv-speyer.de/eusmg/Current_trends_neu.pdf (E.T.: 09.10.2014).
- Gül, H. (2015) “Dünyada Kamu Yönetimi Eğitimin Genel Çerçevesi ve Temel Eğilimler”, içinde *Kamu Yönetimi Eğitimi: Geçmişten Geleceğe Küresel ve Ulusal Perspektifler*, (ed.) M. Okcu, B. Parlak ve E. Akman, s. 127-160, Ekin, Bursa.
- Gül, H. & Memişoğlu, D. (2007) “Yapısal Değişim Sorunu Çerçevesinde Yönetimsel Reform”, içinde *Kamu Yönetiminin Yapısal ve İşlevsel Sorunları*, (ed.) M.A. Çukurçayır & G. Gökçe, 57-112, Çizgi Kitabevi, Konya.
- Kelly, J. & Dodds, A. (2012) *Public Administration in An Age of Austerity: The Future of the Discipline*, *Public Policy and Administration*, 27(3): 199-211.
- Raadschelders, J.C.N. & Lee, K. (2011) “Trends in the Study of Public Administration: Empirical and Qualitative Observations from *Public Administration Review*, 2000–2009”, *Public Administration Review*, January-February: 19-33.
- Sallan Gül, S. & Gül, H. (2014) “Türkiye’de Yükseköğretimin Gelişimi, Güncel Durumu ve Eleştirisi”, *Toplum ve Demokrasi*, Yıl 8, Sayı 17-18 (Ocak-Aralık): 51-66.
- Taşdan, N. & Gül, H. (2013) *Kamu Yönetiminde Liderlik ve Kaymakamlık*, Detay Yayıncılık, Ankara.
- van Gunsteren, H. (2006) “Resilience through Governance with Democracy”, içinde *Governance and Democracy: Comparing National, European and International Experiences*, (ed.) A. Benz & Y. Papadopoulos, 81-95, Routledge, London & New York.
- Verheijen, T. & Connaughton, B. (2003) “Public Administration Education and Europeanization: Prospects for the Emancipation of a Discipline”, *Public Administration*, 81(4): 833-851.
- Wright, B. E. (2011) “Public Administration as an Interdisciplinary Field: Assessing Its Relationship with the Fields of Law, Management, and Political Science”, *Public Administration Review*, January-February, 96-101.